

STORTINGET

Representantforslag 83 S

(2020–2021)

fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Dokument 8:83 S (2020–2021)

Representantforslag fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes om å hindre Wizz Air i å fly innenriks i Norge så lenge de aktivt motarbeider fagorganisering og kollektive forhandlinger og driver med sosial dumping

Til Stortinget

Bakgrunn

Wizz Air har etablert seg i Norge med fire fly og to baser på de mest lønnsomme innenriksrutene i Norge. På en pressekonferanse i forbindelse med etableringen i Norge avviste selskapet blankt at det er aktuelt å inngå tariffavtaler med fagforeninger hvis selskapet skal ha ansatte i Norge: «Vi er et flyselskap uten fagforeninger», sa Wizz Air-sjefen.

Det finnes en rekke eksempler på at selskapet er fagforeningsfiendtlig og aktivt motarbeider fagorganisering. I Frifagbevegelse kunne vi lese om Mircea Constantin, som i 2014 startet en fagforening for ansatte i Romania. Det kostet ham og 18 andre jobben. En årelang kamp endte med seier for de ansatte i rumensk høyesterett. Wizz Air måtte gi Constantin jobben tilbake, men han fikk dårligere lønn og fikk ikke utføre jobben han gjorde fram til 2014. Da selskapet sa opp mange ansatte med koronakrisa som begrunnelse, var Constantin blant dem som mistet jobben. I A-magasinet 27. november 2020 kunne vi nylig lese flere lignende historier i en artikkel med ingressen.

«De hadde små uenigheter med ledelsen, prøvde å danne fagforening eller ta opp problemer. I dag er de alle uten jobb i Wizz Air».

Mange av dem A-magasinet snakket med, mener at Wizz Air bruker koronakrisa som påskudd for å kvitte seg med fagforeningsaktivister, fordi kort tid etter at de har blitt sagt opp har selskapet lyst ut nye stillinger.

I tillegg til fagforeningsknusing driver selskapet med grov sosial dumping: «Wizz Air-piloter kan sies opp på dagen» skrev Dagens Næringsliv 25. november 2020. Pilotene er ifølge avisa engasjert som selvstendig næringsdrivende, og de har selv ansvar for å betale skatt og sosiale kostnader som pensjon, forsikringer og sykepenger. Pilotene får betaling per flytime, noe som gir mellom 0 euro og 8 500 euro i måneden. I tillegg får besetningen i Norge dekket hotell og 50 euro i diettpenger daglig, ifølge avisa.

Wizz Air bryter ILO-konvensjon nr. 87 om foreningsfrihet og beskyttelse av organisasjonsretten. Det alene gir Norge all grunn til å nekte selskapet å fly på norske innenlandsruter.

Kommunikasjonsdirektør i Statnett, Henrik Glette, sier til FriFagbevegelse at Statnett ikke vil benytte Wizz Air som leverandør av flytjenester for seg og sine ansatte:

«Det stemmer. Det er ingen boikott, men så enkelt som at alle våre leverandører må forholde seg til et etisk regelverk for å være godkjent. I det regelverket er det blant annet bestemmelser om at en skal tillate organisering og legge til rette for tariffavtaler. Og det gjør ikke Wizz Air».

Forslagsstiller mener staten må følge Statnetts eksempel og bruke sin makt og eierskap til å begrense Wizz Airs virksomhet i Norge så mye som overhodet mulig.

Forslagsstiller viser til LOs høringsvar til NOU 2020: 7 Verdier og ansvar – Det etiske rammeverket for

Statens pensjonsfond utland «Høring NOU 2020: 7 Verdier og ansvar» der LO skriver:

«Arbeidstakerrettigheter er en sentral del av menneskerettighetene, med anstendige arbeidsforhold og avlønning, fravær av utnyttning, trakassering og rett til organisering og kollektive forhandlinger. ILOs kjernekonvensjoner skal respekteres i selskaper som SPU investerer i. Selskaper som ikke følger opp kritikk på dette området gjennom forvaltningens eierstyring, må utelukkes».

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen pålegge Wizz Air å stanse sine innenriks flygninger i Norge, fordi de bryter med ILO-konvensjon nr. 87 om foreningsfrihet og beskyttelse av organisasjonsretten.
2. Stortinget ber regjeringen bruke eierskapet i Avinor til å nekte Wizz Air å bruke Avinors flyplasser, så

lenge Wizz Air ikke lar ansatte organisere seg og inngå tariffavtale.

3. Stortinget ber regjeringen utelukke Wizz Air som leverandør av tjenestereiser for ansatte i staten.
4. Stortinget ber regjeringen om å bruke det statlige eierskapet til å jobbe for at Wizz Air utelukkes som leverandør av tjenestereiser for ansatte i statlig eide selskaper.
5. Stortinget ber regjeringen forsikre seg om at kravet om norske lønns- og arbeidsvilkår og retten til å inngå norsk tariffavtale etterleves for Wizz Airs ansatte på innenriks flygninger i Norge.
6. Stortinget ber regjeringen inkludere grove eller systematiske krenkninger av arbeidstakerrettigheter som kriterium for observasjon og utelukkelse fra Statens pensjonsfond utland, og ta inn retten til å føre kollektive forhandlinger og henvisning til ILO-konvensjon nr. 87 om foreningsfrihet og beskyttelse av organisasjonsretten som grunnlag for Statens pensjonsfond utlands etiske retningslinjer for investeringer.

Oslo, 14. desember 2020

Bjørnar Moxnes